

Dagbladet.no

nyheter på din side sport kultur fredag kunnskap meninger været i lomma blink

MAGASINET

DAGBLADETS HELGEMAGASIN - nytt på nettet hver dag

fredag 26. mars 2004

◀ til forsida

Dagens mattips

Det beste jeg vet

Intervjuet

Portrettet

Fakta **NY!**

Boka rundt

Vin

Bildespesial

Diskuter

Respons

Arkiv

Dagbladet

► spiseguiden:

**FRE
DAG**
robinson & fredag

MATEMATIKK

TEKST: ASTRID MELAND

Det er en fysiker som har regnet ut svaret på det største spørsmålet i verden.

Gud eksisterer

TROR PÅ SIN GUD: Det er en «allmechtig kraft» Stephen Unwin har regnet seg fram til at finnes, han sier ikke noe om hvilken Gud det er snakk om. Her er det Amish-folket i Arthur Settlement, Illinois USA som mener at man ved å leve et audfrvktig liv vil man komme nærmere Gud.

Si din mening!

Hva mener du taler for at Gud finnes?

FINNES GUD?

- Gud er ifølge Store Norske Leksikon et overmenneskelig vesen oppfattet som en person eller analogt med en person. Gud finnes i alle religioner og alle kjente kulturer. En religion kan ha flere guder eller bare én gud. Gud eller guder kan spille en dominerende rolle i religionen (kristendommen, islam, romersk religion) eller en underordnet rolle (buddhismen).

- Presten Thomas Bayes levde på begynnelsen av 1700-tallet. Den engelske teologen var også et matematikkgeni. Han er mest kjent for å ha utviklet

DÅRLIGE TIDER FOR DET ONDE. Statistisk sett taper du nemlig penger om du setter dem på det onde. Det er nesten helt sikkert at Gud finnes. Det er det en britisk fysiker som har regnet seg fram til. Og svaret han endte opp med var at det er 67 prosent sjanse for at Gud, ikke nærmere spesifisert hvilken, eksisterer.

Og til jobben har Stephen Unwin brukt en 200 år gammel formel.

Bayes teori brukes vanligvis til å regne ut sannsynligheten for at ulike hendelser inntreffer, for eksempel feil på kjernekraftsystemer eller helt andre ting. Med metoden finner man svaret ved å balansere de ulike faktorene som kan virke inn på en situasjon.

Det er i den nye boka til Unwin «[The Probability of God](#)» han presenterer sitt noe uvanlige regnestykke.

- Jeg anser ingenting som forstått før tallene er der, sier Stephen Unwin.

Unwin har sin doktorgrad fra Manchester University. Nå jobber han med risikoanalyser i et amerikansk firma i Ohio.

JORDSKJELV OG

KREFT. Unwin forteller på [nettsida si](#) at han startet utregningen med antagelsen om at det er 50/50 sjanse for at Gud finnes. Deretter har han fortsatt med faktorene som taler for og imot muligheten for at en allmektig kraft eksisterer.

I Norge har ikke boka hans kommet ut ennå, og resultatene møter en viss skepsis:

- Poenget med bayesianske metoder er

THOMAS BAYES: Briten som fant opp teoremet som la grunnlaget for all bayesiansk teori.

Bayes teorem for sannsynlighetsberegning, rett og slett en måte å regne ut relevans. Du kan lese mer om hvordan teorien også brukes til å stoppe [sykkelpost](#) i Dagbladet.no.

- De bayesianske teoriene fikk et oppsving på 80-tallet da datamaskinene kom. Teorien er blitt kraftig videreutviklet, og brukes fortsatt i dag, for eksempel i medisin.

- Et eksempel på bruk av Bayes teorem er ved diagnose av sjeldne sykdommer.

- Ut fra Bayes teorier har vi fått Bayes-analyse, en statistisk betraktningstype for å analysere data, et sentralt begrep i statistisk analyse. Det består i å utlede sannsynlighetsfordelingen til ukjente størrelser i lys av data. Ifølge det Bayesianske synspunkt betraktes alle ukjente størrelser som man er interessert i å trekke slutninger om (basert på innsamlet materiale) som verdier av stokastiske variable; det vil si at usikkerheten omkring ukjente størrelser beskrives ved hjelp av en statistisk sannsynlighetsfordeling.

BEVIS FOR AT GUD FINNES

- Det har og vært ulike meninger om hvorvidt man kan erkjenne Gud ved hjelp av fornuften. Middelalderfilosofene og Thomas Aquinas, for eksempel, mente at Guds eksistens kunne bevises (f.eks. Gud = første årsak), men at man ikke kunne erkjenne hans egentlige natur eller vesen.

- Det kosmologiske bevis, som slutter fra verden slik den er til en første årsak eller skaper, og som forutsetter at rekken av årsaker ikke kan fortsette

at vi bruker både objektive data og subjektive vurderinger. Jeg vet ikke hvordan han har gjort dette her, men han må ha foretatt visse subjektive valg. Ofte brukes eksperter i den subjektive delen, forklarer førsteamanuensis Ingrid K. Glad til Magasinet på nett.

Hun jobber ved [Matematisk institutt](#) på Blindern, der ryktene om at Guds eksistens er statistisk bevist så vidt har nådd korridorene og skapt humring i kantina. Her er det en viss, høflig skepsis til de nye funnene.

KALKULATORENS TALE VAR KLAR. Unwin brukte Bayes teorem sammen med seks områder med «bevis» for å sannsynlighetsberegne.

Hvert av de seks områdene, inkludert «religiøs erfaring» og «eksistensen av ondskap», er gitt en numerisk verdi som brukes sammen med den opprinnelige 50-prosentsjansen.

Blant faktorene som ble tatt med er godhet. Det at det finnes godhet mener Dr. Unwin gjør Guds eksistens mer sannsynlig. Blant det som taler imot er altså eksistensen av naturlig ondskap, ting som kreft og jordskjelv er tatt med.

I boka si har han lagt ved et regneark med alle data som er brukt slik at alle kan regne ut dette selv. Han understreker at selve utregningen er enkel, og at alle kan gjøre det selv om de tviler på resultatet.

MED HUMOR: Forfatteren Stephen Unwin har heldigvis med humor i den nye boka si. Han er sikker på at Gud finnes.

MICHELANGELOS GUD: I det sixtinske kapell i Vatikanet kan du ta en titt på hvordan en av verdens største kunstnere så på Gud.

DE SUBJEKTIVE VURDERINGENE. Selv sier han at han har gjort dette i et forsøk på å krympe det store gapet mellom religion og vitenskap. Unwin mener at Guds eksistens bare er et spørsmål om statistikk, heller enn et teologisk tema.

bakover i det uendelige.
Representant: Thomas Aquinas.

- Det såkalte teleologiske bevis, som slutter fra en formålstenlig og hensiktsmessig ordnet verden til eksistensen av et høyeste ordnende vesen som har gitt verden mål og hensikt og innført orden og lovmessighet. Representant: Thomas Aquinas.

- Det såkalte ontologiske bevis (Anselm av Canterbury, Descartes): vår forestilling om Gud er forestillingen om et fullkomment vesen; hvis Gud manglet eksistens, var han ikke fullkommen; altså eksisterer Gud.

LES MER PÅ NETTET:

- [Stephen Unwins nettsider](#)
- [Intervju med Unwin](#)
- [Salt Lake Tribune](#)
- [Student Directz](#)
- [Guardian](#)
- [Chicago Sun Times](#)

 [Utskriftsvennlig versjon](#)

tips en venn om denne artikkelen

Mottakers e-post
Din e-post
<input type="button" value="send"/>

Lesertoppen siste uke

- [Dette må du ha](#)
- [Potetsufflé](#)
- [Mumifiserte seg selv](#)
- [Politikerne som var for smerte](#)
- [Elskovsredet](#)
- [Død over romantikken](#)
- [Steike lett](#)
- [Dette er vi i mot](#)
- [Finnbiff med ostesaus](#)
- [Grønn, feit og sunn](#)

Arkiv

Vil du lese eldre saker i Magasinet? Du finner dem i [arkivet!](#)

Også Ingrid Glad bruker metodene til Bayes ofte, for tiden til å finne ut hvilke gener som avgjør om en medisinsk behandling virker eller ikke. På instituttet arbeides det også med å lage en modell som kan forutsi når og hvor det kommer jordskjelv ut fra Bayes teori.

Selv om hun er glad i teorien har hun lite tro på dette.

- Man kan bruke bayesianske modeller i svært mange sammenhenger, det er en oppegående og hyppig benyttet metode. Jeg har ikke sett arbeidet til Unwin, men anvendt på Guds eksistens kan jeg ikke helt skjønne hvordan han har gjort det. Han må ha foretatt en rekke helt personlige vurderinger for å komme frem til akkurat 0.68 - og hva slags datagrunnlag har han, mon tro? Jeg kan ikke forstå at dette kan være et allmenngyldig bevis for noe som helst, avslutter Glad.

ET SPØRSMÅL OM TRO. På [teologisk fakultet](#) på Blindern heller de nok mest mot at Gud finnes. Men Unwins nye regnestykke møter ikke ubetinget jubel.

- Jeg har ikke hørt om at det har blitt brukt sannsynlighetsberegning på dette tidligere, med problemstillingen er ikke ukjent. Spørsmålet er jo hva man gjør med de 67 prosentene, hva om det er 58 prosent i morgen, spør professor Svein Aage Christoffersen Magasinet på nett.

Han er uenig med Unwin som trenger tall før han tror på noe.

- Spørsmålet om Guds eksistens er et eksistensielt spørsmål, det kan ikke gjøres om til et prosentvis regnestykke, det tror jeg de fleste teologer er enig i, sier Christoffersen.

MATTE OG GUD. Kanskje skapte Gud matematikken også, det er ikke helt uvanlig at den brukes i hans tjeneste.

Også tidligere har ekspertene regnet seg fram i teologien.

I 1990 startet forskere et stort og seriøst prosjekt som skulle vise om bønn fungerte. Det ble samlet inn over 3000 pasienter med infeksjoner i blodet.

De ble delt i to grupper i juni 2000, og for den ene gruppa ble det satt igang fjernbønn, uten at pasientene visste om det.

Resultatet viste at dødeligheten var på 28 prosent i gruppa det ble bedt for mot 30 i kontrollgruppa. Lengden på sykehusoppholdet var signifikant kortere for gruppa som ble bedt for og de hadde mindre feber. Konklusjonen var at bønn bør vurderes for klinisk bruk.

Funnene ble presentert i [British Medical Journal](#) i desember 2001.

Likevel har man ikke satt igang omfattende helbredelse ved bønn på norske sykehus. Årsaken er at forskjellen mellom de to gruppene nok kan forklares med andre faktorer enn bønn. Kanskje var alderssammensetningen mer gunstig i den ene gruppen, eller så kan det hele vært tilfeldig. Du kan lese hele rapporten på [nettet](#).

HAN VILLE BARE FÅ PÅ PLESS ODDSENE. - Jeg har alltid vært veldig nysgjerrig på hvorfor noen sier at de er 100 prosent sikker på at Gud ikke eksisterer mens andre er like sikre på det motsatte. Alle har jo de samme bevisene, sier Unwin. Han var egentlig ikke ute etter noe bastant ja eller nei-svar på verdens største spørsmål. Han har jo svaret selv.

For til tross for sine egne funn mener Unwin egentlig at det er 95 prosent sikkert at Gud finnes. Det er hans høyst personlige mening. Det eneste han er helt sikker på er som vanlig at man ikke kan være sikker på noe.

Denne artikkelen er skrevet av Magasinets nettredaksjon, og har ikke vært publisert i papirutgaven. Eventuelle henvendelser kan rettes til:

astrid.meland@dagbladet.no

Første gang publisert: torsdag 25. mars 2004

annonse ▼

Husk å sende påskekort!

En hyggelig påskehilsen kan glede både venner og kjente. Send et CPR postkort direkte fra din PC til mottakers postkasse.

▲ til toppen

Ansvarlig redaktør THOR GJERMUND ERIKSEN Leder for Magasinet JANE THRONDSSEN
Postadresse PB 1184 Sentrum, 0107 Oslo Telefon 22 31 05 57 Telefaks 22 31 05 22

E-post magasinet@dagbladet.no Respons respons@dagbladet.no Magasinet har ikke ansvar for ubestilt materiale.